

2017/41

ONTVANGEN 01 SEP. 2017

Kopie ++

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Aeres Groep
t.a.v. de voorzitter van het College van Bestuur
de heer B.M.P. Pellikaan
Postbus 245
6710 BE EDE

Directoraat-generaal Agro en Natuur

Directie Agro- en Natuurkennis

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ez

- 31 AUGUSTUS 2017 -

Datum

Betreft Besluit voltijd Geo Media & Design

Besluit

Geachte heer Pellikaan,

Met uw brief van 22 juni 2017, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) ontvangen op 26 juni 2017, hebt u mij uw voornemen voorgelegd om de voltijd hbo bachelor Geo Media & Design als bekostigde opleiding te verzorgen te Almere.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij op 12 juli 2017 positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uit maakt van dit besluit, treft u bijgaand aan. Ik heb geconstateerd dat dit advies zorgvuldig tot stand gekomen en inhoudelijk afdoende is.

Besluit

Gelet op bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de 'Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014', heb ik besloten om in te stemmen met uw voornemen om de hbo bachelor Geo Media & Design als bekostigde opleiding te verzorgen te Almere.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 (nevenvestiging en verplaatsing: art. 7.17 WHW) van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts is de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a, b en c in art. 6 van de beleidsregel. Voor nadere motivering verwijs ik u naar het eerder genoemd advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, derde lid, van de WHW vervalt dit besluit, indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd

Ons kenmerk

DGAN-ANK / 17135298

Uw kenmerk

17-EO10778Pe-Nbu

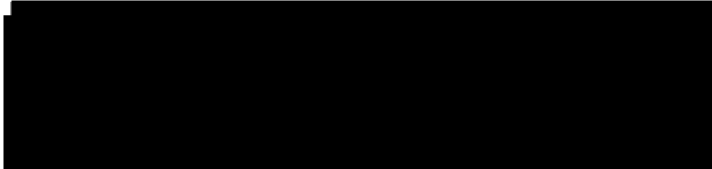
Bijlage(n)

1

in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho). Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO ter zake van de onderhavige opleiding een positief besluit toets nieuwe opleiding heeft afgegeven.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de NVAO, de CDHO, de Vereniging Hogescholen en de Dienst Uitvoering Onderwijs.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Ministerie van Economische Zaken
t.a.v. de Staatssecretaris
de heer ir. M.H.P. van Dam
Postbus 20401
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte heer Van Dam,

Op 26 juni 2017 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Aeres Hogeschool om de hbo bachelor Geo Media & Design als bekostigde opleiding te verzorgen te Almere. De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
12 juli 2017

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

onderwerp
nieuwe opleiding
Aeres Hogeschool
voltijd
hbo bachelor
Geo Media & Design
Almere

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Aeres Hogeschool om de hbo bacheloropleiding Geo Media & Design als bekostigde opleiding te Almere te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

ons kenmerk
2017/41

Omschrijving van de aanvraag

bijlage
beoordelingskader

Aanvrager biedt de bacheloropleiding Geo Media & Design (hierna: GMD) sinds 2015 aan als track binnen de hbo bachelor Management van de Leefomgeving (voorheen: bachelor Plattelandsvernieuwing). Aanvrager wil de hbo bachelor Geo Media & Design vanaf 2018 als zelfstandige opleiding in Almere aanbieden, net als de zelfstandige opleiding GMD die de HAS in Den Bosch aanbiedt. Het gaat om een Nederlandstalige hbo bachelor in het Croho onderdeel Landbouw en natuurlijke omgeving. De opleiding omvat 240 EC en wordt in voltijdvorm aangeboden. De opleiding bestaat inhoudelijk uit een combinatie van geografie en ICT en leidt studenten op tot 'geografen van de toekomst' die in staat zijn om ruimtelijke (technische) informatie vorm te geven en in te zetten bij de oplossing van tal van vraagstukken rondom ruimtelijke ordening en de zorg voor een duurzaam klimaat, duurzame voedselvoorziening en bodembeheer. De opleiding is toegankelijk voor studenten met een havo, vwo of mbo4 diploma met een profiel natuur en gezondheid, natuur en techniek, economie en maatschappij of cultuur en maatschappij met wiskunde A of B. Afgestudeerden van de opleiding kunnen als geo-informatie professionals aan het werk bij bedrijven die geo-informatie toepassingen leveren aan waterschappen, gemeenten en andere overheden en in de landbouw.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

pagina 2 van 6 **Motivering**

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a Beleidsregel

Aanvrager geeft aan dat de bachelor Geo Media & Design wordt aangeboden door de HAS in Den Bosch onder isatcode 30033. In overleg met de HAS is besloten om deze opleiding ook in Almere vorm te geven. Sinds 2015 is dat gebeurd onder de noemer van de bachelor Management van de leefomgeving (voorheen bachelor Plattelandsvernieuwing) met isatcode 34859. Aanvrager wil de bachelor Geo Media & Design vanaf 2018 graag als zelfstandige opleiding laten registreren. Op grond van het bovenstaande concludeert de commissie dat de inhoud van de opleiding al bestaat. Daarmee is de noodzaak van deze opleiding in de zin van de Beleidsregel aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de bachelor GMD aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Aanvrager heeft geen onderbouwing geleverd van de maatschappelijke behoefte aan afgestudeerden van de bachelor GMD. Dit element heeft de commissie dan ook niet kunnen toetsen.

Aanvrager heeft een arbeidsmarktonderzoek laten uitvoeren door onderzoeksbureau Dialogic. Dit bureau heeft in 2011 ook het onderzoek uitgevoerd voor de aanvraag van de HAS Den Bosch voor deze opleiding. Uit dit onderzoek blijkt dat de ontwikkeling van digitale geografische informatiesystemen de afgelopen jaren zeer sterk gegroeid is. In 2014 is de stichting Geonovum opgericht, gefinancierd door de ministeries van Infrastructuur en Milieu en Economische Zaken, het Kadaster en de Geologische Dienst Nederland TNO. Deze stichting heeft een visie ontwikkeld op de toekomst van de Nederlandse geo-sector en heeft ook getracht de geo-arbeidsmarkt in kaart te brengen. Volgens GeoBusiness Nederland bestond de geo-informatiesector in 2010 uit ca. 15.000 fte (met een verdeling 65% bedrijfsleven, 32% overheid en 3% kennisinstellingen). In 2009, middenin de crisis, vertoonde de omzet in de geo-sector een groei van 9%. Aanvrager verwacht dat de geo-informatiesector, en daarmee ook de arbeidsmarkt voor geo-informatie deskundigen, de komende jaren verder zal groeien.

Dat blijkt ook uit de meer algemene arbeidsmarktprognoses uit ROA's informatiesysteem AIS: voor afgestudeerden van de opleidingstypen hbo informatica, hbo natuur en milieu en hbo landbouw worden enige tot grote knelpunten in de personeelsvoorziening verwacht.

pagina 3 van 6	Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Typering
	hbo informatica	verwachte uitbreidingsvraag tot 2020		5100	hoog
	hbo informatica	verwachte vervangingsvraag tot 2020		4700	laag
	hbo informatica	verwachte baanopeningen tot 2020		9700	laag
	hbo informatica	ITKP knelpunten personeelsvoorziening 2020	1		groot
	hbo informatica	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2020	1		goed
	hbo natuur en milieu	verwachte uitbreidingsvraag tot 2020		1500	laag
	hbo natuur en milieu	verwachte vervangingsvraag tot 2020		5400	gemiddeld
	hbo natuur en milieu	verwachte baanopeningen tot 2020		6900	laag
	hbo natuur en milieu	ITKP knelpunten personeelsvoorziening 2020	1.04		enige
	hbo natuur en milieu	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2020	1.04		redelijk
	hbo landbouw	verwachte uitbreidingsvraag tot 2020		400	erg laag
	hbo landbouw	verwachte vervangingsvraag tot 2020		7100	erg hoog
	hbo landbouw	verwachte baanopeningen tot 2020		7500	hoog
	hbo landbouw	ITKP knelpunten personeelsvoorziening 2020	0.9		groot
	hbo landbouw	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2020	0.9		goed

Bron: ROA, AIS

De Stichting Arbeidsmarkt GEO (SAGEO) stelt eveneens dat het aanbod aan afgestudeerden van mbo, hbo en wo opleidingen niet kan voldoen aan de groeiende arbeidsmarktvrage. Om die reden voert SAGEO campagne om geografie gerelateerde opleidingen onder de aandacht te brengen bij jongeren.

Dialogic heeft ook getracht de arbeidsmarktbehoefte aan GMD'ers te kwantificeren. De huidige arbeidsmarkt in de Geo-informatiesector bestaat volgens GeoBusiness uit 11.000 tot 15.000 fte, waarvan 8.000 tot 10.000 in de private sector en 3.000 tot 5.000 in de publieke sector. De private sector groeit gemiddeld ca. 3,26% per jaar en die in de publieke sector met 4,26%. Naar verwachting zal ca. 26% van de medewerkers in de private sector een hbo-geografie achtergrond hebben, in de publieke sector is dat ca. 33%. Dit betekent dat de additionele vraag naar hbo'ers met een GMD profiel uitkomt op circa 119 tot 166 fte per jaar.

Onderzoeksbureau Dialogic heeft verder een online vragenlijst laten invullen door potentiële werkgevers in de geo-sector. Er zijn 45 vragenlijsten ingevuld. De resultaten kunnen dus als niet meer dan indicatief worden beschouwd. De respondenten verwachten een forse groei van de arbeidsmarktbehoefte aan geo-informatici ten gevolge van de groeiende beschikbaarheid van data en de behoefte om die data begrijpelijk en aantrekkelijk te presenteren voor tal van doelgroepen. De arbeidsmarktvrage zal grotendeels bestaan uit hbo en wo opgeleiden met een bredere geo-achtergrond gecombineerd met ICT. De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan afgestudeerden GMD.

De commissie concludeert dat aanvrager geen onderbouwing heeft geleverd waaruit blijkt dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte. Aanvrager heeft wel aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

pagina 4 van 6 *Beoordeling criterium c Beleidsregel*

Aanvrager heeft in de prestatieafspraken met de Minister een drietal zwaartepunten vastgelegd, te weten Groene en vitale leefomgeving, Agrofood en ondernemen en Duurzaam leren en ontwikkelen. De voorgenomen bachelor GMD sluit aan op het zwaartepunt Groene en vitale leefomgeving. Aangezien de opleiding aansluit op de prestatieafspraken wordt aangenomen dat de aanvraag voldoet aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de vraag kunnen voorzien.

Vanaf 26 juni 2017 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Aeres Hogeschool om de hbo bachelor GMD in Almere aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Avans Hogeschool en de Hogeschool van Amsterdam hebben een zienswijze ingediend waarin wordt gesteld dat het toevoegen van de bachelor GMD aan het Nederlandse onderwijsaanbod leidt tot meer versnippering van het onderwijs en dat de bachelor sterk inhoudelijk lijkt op de bestaande bachelor Communicatie, Media en Design. De commissie merkt op dat de bachelor GMD van de HAS Den Bosch al in het register ingeschreven staat en dat aanvrager dezelfde naam en isatcode wil hanteren. Er is dus geen sprake van 'vervuiling' van het Croho. Verder heeft de commissie de curricula van CMD en GMD vergeleken en geconstateerd dat er sprake is van enige inhoudelijke overeenkomsten, maar niet van een dermate grote overlap dat de opleiding GMD als identiek moet worden beschouwd.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in de bachelor GMD van de HAS en de track GMD binnen de eigen bachelor Management van de Leefomgeving, verwante bekostigde opleidingen. De eerstejaarsinstroom bij de HAS groeide in de periode 2013-2016 van 59 naar 72 studenten en de eerstejaarsinstroom in de eigen GMD track bestond de afgelopen twee jaren uit 15 studenten. Op grond van deze gegevens heeft aanvrager een prognose gemaakt van de instroom in de bachelor GMD na verzelfstandiging. Aanvrager verwacht dat circa 20 studenten zullen instromen. De commissie acht deze prognose aannemelijk.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen bachelor GMD wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte die bij criterium b is aangetoond, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt gezien voldoende ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Aanvrager heeft een beschrijving geleverd van de inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur. Aeres biedt de bachelor GMD sinds 2015 aan binnen de bachelor Management van de Leefomgeving (voorheen bachelor Plattelandsvernieuwing). Het curriculum is opgezet in nauwe samenwerking met de HAS Den Bosch en de beide hogescholen voeren intensief overleg over casuïstiek en landelijke ontwikkelingen omtrent de geo-informatiesector. Aeres heeft verder aangetoond dat wordt samengewerkt met de Universiteit Twente, de provincie Flevoland, gemeente Almere en een groot aantal bedrijven in de geo-sector. Aanvrager heeft eveneens aangetoond dat er doorlopende leerlijnen vanuit het mbo aanwezig zijn (o.a. Groenhorst college, ROC Flevoland, ROC TOP) en dat er gewerkt wordt aan contacten met het voortgezet onderwijs om de instroom vanuit havo en vwo te verhogen.

CDHO

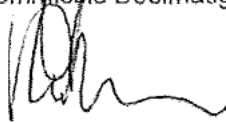
Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

pagina 5 van 6 Vestiging van de opleiding in Almere heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod; de enige andere opleiding GMD is in den Bosch gevestigd en er is goed overleg gevoerd met de HAS.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de bacheloropleiding GMD in Almere te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

pagina 6 van 6 **Bijlage:**
Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.